

ČESKÁ LÉKAŘSKÁ SPOLEČNOST
J. E. PURKYNĚ
Společnost soudního lékařství a soudní toxikologie

Zápis ze schůze výboru Společnosti soudního lékařství a soudní toxikologie ČSL JEP per rollam od 6. října 2016 do 25. 4. 2017

1) Stanovisko výboru SSLaST k vypracovávání znaleckých posudků hodnotících
výsledek pitvy

Za účelem sjednotit praxi při podávání znaleckých posudků v oboru zdravotnictví odvětví soudní lékařství, ve kterých se hodnotí výsledky pitvy, upozorňuje výbor SSLaST na Usnesení Vrchního soudu v Praze 7 To 289/94 z 21. 2. 1995 publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí (ročník 1995, sešit č. 9, strana 375, č. rozh. 44):

Podle §105 odst. 2 tr. ř. **je v případě prohlídky a pitvy mrtvolvy třeba přibrat vždy dva znalce. Zmíněné ustanovení trestního řádu je zapotřebí vykládat tak, že dvou znalců z oboru zdravotnictví je zapotřebí nejen k provedení prohlídky a pitvy mrtvolvy, ale i k hodnocení jejích výsledků.**

Pro: Vorel, Hirt, Beran, Ondra, Vojtíšek, Sokol, Dvořáček, Staňková, Dvořák, Vitovjác, Hejna.

2) Návrh stanoviska výboru SSLaST k projektu Snížení míry a rizikovosti užívání drog v Ústeckém kraji vypracoval doc. Ondra. Schváleno a odesláno MZd 26. 1. 2017 (viz příloha)

Pro: Ondra, Vorel, Hirt, Vojtíšek, Hejna, Dvořák, Sokol.

Ostatní se nevyjádřili.

3) Schválení nových členů

MUDr. Dominika Brabcová, Ústav soudního lékařství a toxikologie 1. LF a FN Praha

Doporučil doc. Pilin

Pro: Ondra, Vorel, Vojtíšek, Hirt, Hejna, Dvořák, Sokol, Vitovjác, Beran.

Příhláška byla schválena 5. 12. 2016

MUDr. Dalibor Kovařík, Ústav soudního lékařství LF a FN Hradec Králové

Pro: Ondra, Vorel, Vojtíšek, Hirt, Hejna, Dvořák, Sokol, Vitovjác.

Příhláška byla schválena 6. 4. 2017

MUDr. Alžběta Blanková, Oddělení soudního lékařství, Krajská nemocnice Liberec

Doporučil primář Adámek

Pro: Ondra, Vorel, Vojtíšek, Hirt, Hejna, Dvořák, Sokol, Beran, Vitovjác.

Příhláška byla schválena 21. 4. 2017

4)

Doc. MUDr. František Vorel, CSc.
předseda, v. r.

ČESKÁ LÉKAŘSKÁ SPOLEČNOST J.E.PURKYNĚ

Česká společnost soudního lékařství a soudní toxikologie

Vážená paní
MUDr. Martina Novotná
ředitelka odboru zdravotních služeb
Palackého náměstí 4
128 01 Praha 2

České Budějovice 26. 1. 2017

Vážená paní ředitelko,

na Vaši žádost zasílám stanovisko České společnosti soudního lékařství a soudní toxikologie ČLS JEP k projektu **Snížení míry a rizikovosti užívání drog v Ústeckém kraji**, který byl předložen v rámci dotačního řízení Ministerstva zdravotnictví v oblasti protidrogové politiky. Předkladatel žádosti o dotaci je Krajská zdravotní, a.s., která prostřednictvím úseku Klinické a forenzní toxikologie Nemocnice Most, o.z. zajišťuje toxikologické analýzy, jejichž cílem je zjišťování přítomnosti toxikologicky významných látek ze skupiny medikamentů a drog v biologickém a nebiologickém materiálu. Účelem těchto analýz je odhalování zneužívání drog a medikamentů, kontrola dodržování doporučené terapie při odvykání, kontrola drogové abstinence, pomoc lékařům při objasňování příčin intoxikace a stanovení diferenciální diagnostiky při stavech nejasné etiologie. Vzhledem ke stále se rozšiřujícímu spektru nových syntetických ilegálních drog, které nejsou při prvotních screeningových testech vůbec zachyceny, je hlavním cílem toxikologické laboratoře a náplní projektu **vývoj nových analytických metod** (za použití nových standardních látek), které budou aplikovány v praxi při hospitalizacích pacienta s podezřením na zneužití neznámé látky a napomáhat tak rychlejšímu rozhodnutí lékaře o dalším léčebném postupu. Nové analytické metody, které odkryjí široké spektrum nových zneužívaných látek, budou svými výsledky činnosti nápomocny v podpůrných protidrogových centrech při práci s klienty, budou napomáhat také při objasňování neznámých příčin úmrtí a objasňování trestné činnosti v souvislosti s užíváním nových syntetických drog.

Výbor Společnosti soudního lékařství a soudní toxikologie zaujímá toto stanovisko (schválené per rollam):

Nové syntetické (ilegální) drogy, označované jako „nové psychoaktivní látky (NPL)“, nebo také „designer drugs“, jsou svou strukturou i účinkem příbuzné kontrolovaným (nelegálním) drogám, ale nejsou uvedené na seznamech nelegálních látek. Tyto látky, označované také jako „legal highs – legální drogy“ jsou na celém světě v posledních letech odpovědné za řadu intoxikací, dokonce i smrtelných. Od roku 2010 dosáhl prodej těchto látek nebývalého rozmachu také v České republice. Nejvíce se rozšířil prodej derivátů katinonu a tzv. syntetických kanabinoidů, v menší míře se vyskytují halucinogenní tryptaminy a piperaziny. V poslední době se rozšiřuje prodej látek typu opioidů, arylalkylaminů, aminoindanů, arylcyklo-hexylaminů a piperidinů. V literatuře lze nalézt řadu publikací, které zevrubně popisují analýzu těchto látek v biologickém materiálu, a to převážně metodami kapalinové

chromatografie s hmotnostní spektrometrií (LC-MS), méně pak metodami plynové chromatografie s hmotnostní spektrometrií (GC-MS), kterými je v současné době vybavena většina toxikologických laboratoří. Grantem IGA MZ ČR tuto problematiku před časem řešilo pracoviště Ústavu soudního lékařství a medicínského práva LF UP a FN Olomouc (1, 2). Vzhledem k širokému strukturnímu spektru a vysokému počtu nových látek není jednoduché intoxikace těmito látkami prokázat. Nutným předpokladem zvládnutí tohoto problému je kromě vysoce erudovaného personálního obsazení pracoviště také sofistikované vybavení toxikologické laboratoře, např. systémy UHPLC-HRMS, které na základě přesného změření molekulových hmotností zkoumaných látek umožňují jejich identifikaci. Nedílnou a nutnou součástí laboratoře je její vybavení příslušnými standardy NPL, jejichž zakoupení vyžaduje nemalé finanční náklady (přesahující statisíce Kč). **Výbor Společnosti SLaST má za to, že komplexní zvládnutí této problematiky je nad rámec možností pracoviště žadatele projektu.**

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je žádoucí vzniklou situaci (potřebu analýzy NPL v biologickém materiálu při susp. intoxikacích) řešit v ČR systematicky **zabezpečením dostupnosti** alespoň vybraných **standardů NPL** (které se v ČR v posledních letech objevily na ilegálním trhu) **pro jednotlivá toxikologická pracoviště (3) včetně pracoviště žadatele o dotaci projektu, neboť vybavení toxikologického pracoviště standardy je důležitým předpokladem pro diagnostiku intoxikací novými psychoaktivními látkami.** V současné době nezbyvá jednotlivým pracovištím nic jiného, než řešit vzniklou situaci podle svých přístrojových a hlavně finančních možností, které jsou však významně omezené a z hlediska systematického řešení problému analýzy NPL v ČR zcela nepostačující.

Literatura:

- 1) Ondra P., Válka I., Knob R., Ginterová P., Maier V. *Analysis of Amphetamine-Derived Designer Drugs by Gas Chromatography with Mass Spectrometry*. Journal of Analytical Toxicology, 2016;40:78–85
- 2) Znaležiona J., Ginterová P., Petr J., Ondra P., I. Válka, J. Ševčík, Chrastina J., Maier V. *Determination and identification of synthetic cannabinoids and their metabolites in different matrices by modern analytical techniques – a review*. Analytica Chimica Acta, 2015; 874:11–25
- 3) Věstník MZd ČR, ročník 2012, částka 9

S pozdravem

doc. MUDr. František Vorel, CSc
předseda výboru
Soudnělékařské oddělení
Nemocnice České Budějovice, a.s.
B. Němcové 54, 370 01 České Budějovice